

Pràcticum III**2013/2014**

Codi: 103702

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Marta Flores Coll

Correu electrònic: Marta.Flores@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver fet el Pràcticum I i estar matriculat de les següents assignatures de segon curs:

- Aprenentatge i desenvolupament II.
- Llengües i aprenentatge.
- Gestió i Innovació a l'aula de matemàtiques.

Objectius

El Pràcticum III està pensat perquè els alumnes aprofundeixin en l'anàlisi i la comprensió dels processos d'ensenyament i aprenentatge i del desenvolupament humà a l'etapa d'educació primària. Aquestes pràctiques es porten a terme de forma intensiva durant un període de set setmanes, afavorint d'aquesta manera una immersió de l'estudiant a l'escola: en un primer moment, l'estudiant elaborarà les reflexions sobre la pràctica docent a partir de l'observació sistematitzada i de l'anàlisi; i en un segon moment, l'estudiant haurà de poder intervenir com a professional i orientar les seves reflexions a partir de la seva actuació, que serà proporcional a la durada de les pràctiques.

Sense perdre de vista el conjunt de tota l'etapa, l'alumne/a farà el seguiment d'un grup-classe en un cicle determinat. Per tal d'aprofundir en el coneixement dels processos d'ensenyament-aprenentatge, aquesta assignatura està impartida per professors de tres departaments que treballaran de forma coordinada:

- Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació
- Unitat de Didàctica de la Llengua i la Literatura
- Unitat de Didàctica de la Matemàtica

En síntesi, la finalitat principal d'aquestes pràctiques consisteix a adquirir les competències professionals que com a futurs mestres els possibilitaran l'anàlisi, el disseny i el desenvolupament dels processos d'ensenyament-aprenentatge en dues àrees fonamentals del currículum d'Educació Primària: llengües i matemàtiques.

Competències

Educació primària

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.
- Adquirir un coneixement pràctic de l'aula i de la gestió de la mateixa.

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les destreses i habilitats socials necessàries per tal de fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i avaluar críticament les situacions d'ensenyament i d'aprenentatge des de la perspectiva de l'escola inclusiva
2. Analitzar les diferències entre els estudiants com un recurs per l'aprenentatge i no com un problema.
3. Aprendre de manera permanent i reflexionar de manera crítica com a docents, fent recurs a processos de recerca-acció compartits per a la millora i la innovació de la pràctica docent.
4. Avaluar l'evolució de les pròpies fortaleeses, potencialitats i debilitats al llarg de la seva estada al centre, entendre com poden influir en la docència i reflexionar per trobar els elements de la seva pràctica que han incidit en aquesta evolució.
5. Avaluar la intervenció de llengua i matemàtiques portada a terme contrastant els resultats amb els objectius formatius de la proposta i ser capaç de proposar modificacions de millora.
6. Compartir amb els companys que fan les pràctiques al mateix centre el desenvolupament de les experiències d'aula i discutir la seva adequació al grup classe.
7. Compartir el coneixement específic amb altres professionals per assegurar una solució o producte millor.
8. Comprendre la necessitat de vincular principis i idees amb actuacions concretes, mitjançant la pràctica reflexiva i la identificació d'estratègies de resolució de problemes.
9. Comprendre les diferències entre alumnes i les dificultats específiques que alguns experimenten en l'àmbit de la lectura per gaudir i per aprendre
10. Coordinar-se amb els altres docents en el plantejament educatiu i en la concreció de les tasques d'ensenyament-aprenentatge.
11. Descriure i explicar els fets i situacions relacionats amb els processos d'ensenyament i aprenentatge observats i viscuts. Interpretar, contrastar i argumentar segons els propis criteris.
12. Documentar-se a partir de la lectures d'articles, de fonts bibliogràfiques i de propostes i recursos didàctics per tal d'interpretar i donar resposta a les necessitats de suport específic dels alumnes.
13. Establir criteris d'avaluació per a les activitats planificades que sorgeixin del mateix procés d'ensenyament i aprenentatge.
14. Fer ús de conceptes teòrics i principis educatius per interpretar fets, situacions i processos d'aula i de centre.
15. Fer ús i valorar el llenguatge oral i escrit a l'aula (entre el professor i els alumnes i entre els mateixos alumnes) com eina per a la negociació de significats i la construcció conjunta de coneixements
16. Identificar en els documents del centre (PLC, PLEC...) com s'enfoquen qüestions referides a l'articulació de les llengües a l'escola i al tractament de les competències comunicatives.
17. Identificar la incidència dels contextos multiculturals i multilingües en situacions d'aprenentatge de llengües i tenir-los en compte en el disseny de propostes d'ensenyament de llengua i literatura.
18. Identificar la incidència dels contextos multiculturals per a l'aprenentatge de les matemàtiques i tenir-los en compte en el disseny de propostes d'ensenyament de matemàtiques.
19. Identificar la relació entre les activitats de lectura observades al centre amb les orientacions sobre l'ensenyament i aprenentatge de la comprensió que es desprenen dels models explicatius dels

processos de lectura.

20. Identificar les barreres a l'aprenentatge i mobilitzar els recursos per atendre la diversitat.
21. Identificar les estratègies que afavoreixen la interacció i la comunicació a l'aula per crear un bon clima d'aprenentatge i de convivència
22. Identificar les maneres de gestionar el temps, l'espai i la organització social de l'aula.
23. Identificar les relacions entre els objectius educatius de les diferents àrees i les oportunitats de desenvolupament de capacitats i competències específiques de l'alumnat
24. Incorporar la comprensió lectora en el disseny d'activitats
25. Justificar l'adequació de les activitats de llengua i matemàtiques dissenyades al grup classe en què s'impartiran.
26. Participar en la preparació, desenvolupament i regulació de les tasques quotidianes d'aula i realitzar propostes per a la seva millora
27. Planificar activitats de llengua i matemàtiques, explicitant la seva intencionalitat didàctica.
28. Quan sigui necessari, seleccionar els usos de les TIC eficaços per a l'aprenentatge i integrar-los en el disseny de les propostes didàctiques de llengua i de matemàtiques de manera significativa
29. Relacionar l'experiència viscuda als centres amb els models teòrics sobre ensenyament de la llengua i les matemàtiques explicitant les diferents fonts
30. Saber posar en relació els models didàctics d'ensenyament de la lectura, l'escriptura i les matemàtiques amb les diferents maneres de treballar-les a les aules.
31. Utilitzar estratègies que afavoreixin la interacció i la comunicació a l'aula en situacions d'aprenentatge de la llengua, la literatura i les matemàtiques
32. Utilitzar estratègies que afavoreixin la interacció i la comunicació a l'aula en situacions d'aprenentatge de la llengua, la literatura i les matemàtiques.

Continguts

1. Anàlisi de les pràctiques observades a l'aula:

- Descripció, interpretació i valoració de les situacions d'ensenyament i aprenentatge a l'aula, més específicament en les àrees instrumentals.
- Anàlisi de l'atenció a la diversitat de ritmes d'aprenentatge.
- Descripció de les activitats i plantejaments de la tutoria.
- Anàlisi dels processos de comunicació i interacció a l'aula.
- Anàlisi dels processos d'organització social i aprenentatge a l'aula.
- Anàlisi de la convivència, plantejament i estratègies de resolució de conflictes.

2. Disseny i experimentació de propostes d'ensenyament i aprenentatge de llengua i matemàtiques diversificades segons les necessitats.

- Seqüenciació d'activitats d'aprenentatge i avaluació formativa.
- Anàlisi dels processos d'aprenentatge en relació als processos d'ensenyament.
- Experimentació de metodologies que promouen la cooperació i l'autonomia en l'aprenentatge.

3. La professió de mestre: funcions, estratègies, tècniques i actituds professionals

- Autoanàlisi i autoregulació de la pròpia pràctica i processos d'aprenentatge.

Metodologia

La metodologia s'estructura segons les activitats formatives que es plantegen.

Respecte l'estada al centre de pràctiques:

- Observació, participació i elaboració de documents.
- Elaboració de diari de camp i notes d'observació.
- Estudi de les situacions quotidianes al centre educatiu: tipus d'activitats i dinàmiques a l'aula, específicament a l'àrea de llengua i a la de matemàtiques.
- Aplicació de les intervencions d'ensenyament i aprenentatge de matemàtiques i llengua.

Seminaris i tutories individuals i col·lectives:

- Presentació, intercanvi, discussió i avaluació de les observacions realitzades i dels processos dissenyats en petit grup.
- Disseny i anàlisi de les intervencions de matemàtiques i llengua i sobre el tractament de la diversitat.
- Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.

Carpeta d'aprenentatge:

- Recerca d'informació i documentació.
- Anàlisi i estudi de la realitat escolar.
- Disseny d'intervencions d'ensenyament i aprenentatge a l'àrea de matemàtiques i llengua.
- Elaboració de la carpeta d'aprenentatge.
- Preparació d'exposicions orals per al seminari.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARI I TUTORIES INDIVIDUALS O COL·LECTIVES	22	0,88	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31
Tipus: Supervisades			
ESTADA AL CENTRE	203	8,12	2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 31
Tipus: Autònomes			
CARPETA D'APRENTATGE	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30

Avaluació

Són requisits per a ser avaluat/da el compliment del 100% d'assistència a l'horari del centre de pràctiques i el compliment d'un mínim del 80% d'assistència als seminaris de tutoria de la facultat.

Cadascun dels blocs d'activitats (tutories, estada al centre i carpeta d'aprenentatge) han de ser superats per obtenir una valoració positiva.

És obligatori lliurar els documents de la carpeta d'aprenentatge mostrant un ús expert de l'escriptura i en el termini fixat.

Per a poder valorar l'evolució de l'aprenentatge dels estudiants i d'acord amb la Normativa de Drets i Deures de la Universitat, cal que les seves activitats siguin versions originals elaborades per ells/es mateixos/es i que demostrin la comprensió i reflexió realitzada respecte els continguts de la matèria. Les activitats que no respectin aquesta premissa, atès que no serà possible avaluar-les en termes de l'aprenentatge de l'estudiant, seran suspeses. La còpia en les activitats d'avaluació és motiu per suspendre l'assignatura, sense tenir dret a recuperació.

A continuació es detallen els criteris d'avaluació de cada activitat:

Seminari i tutories individuals o col·lectives

- Assistència

- Participació
- Lliurament dels documents

Estada al centre de pràctiques

- El grau de professionalitat.
- El nivell d'anàlisi i participació.
- La col·laboració amb el/la mestre/a.
- Les relacions amb el grup classe.
- Les intervencions portades a terme.
- La capacitat de reflexió sobre tot el procés de pràctiques.

Carpeta d'aprenentatge

Treball individual sobre:

- Les observacions realitzades al centre
- Les intervencions d'aula i la seva anàlisi.
- La reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
CARPETA D'APRENTATGE	40%	0	0	1, 3, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31
ESTADA AL CENTRE	30%	0	0	3, 7, 8, 9, 10, 14, 19, 24, 26, 27, 31, 32
SEMINARI I TUTORIES INDIVIDUALS O COL·LECTIVES	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31

Bibliografia

Camps, A. (coord.) (2003). Seqüències didàctiques per aprendre a escriure. Barcelona: Graó

Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis.

DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. DOGC núm. 4915 29/06/2007. (Pàg. 21822)
<https://www.gencat.cat/diari/4915/07176074.htm>

Direcció General de l'Educació Bàsica i el Batxillerat. Generalitat de Catalunya (2009) [Del currículum a les programacions. Una oportunitat per a la reflexió pedagògica a l'educació bàsica](#). Document extret de:
<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>

A la pàgina: <http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=Pages&func=display&pageid=144>

Duran, D.; Giné, C. i Marchesi, A. (2010). Guia per a l'anàlisi, valoració i reflexió de pràctiques inclusives. Barcelona: Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Extret de:
http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Areas_actuacio/educacio_inclusiva/col_lectio_educacio_inclusiva/

Fons, M. (1999). Llegir i escriure per viure. Barcelona: La Galera

Huguet, T. (2006). Aprendre junts a l'aula. Una proposta inclusiva. Barcelona: Graó.

Lerner D. (2001). Leer y escribir en la escuela: lo real, lo posible y lo necesario. México: Fondo de Cultura Económica

NCTM (2003). "Principios y estándares para la educación matemática". Sociedad Andaluza de profesores de matemáticas, Granada.

Ribas, T; Milian, M. (2009): "Les pràctiques als centres educatius en la formació del futur professorat de llengua", Articles, 49, pp.63-81.

Rico, L. (coord.) (1997). Bases teóricas del currículo de matemáticas en educación secundaria. Madrid: Síntesis.

Rico, L. (2006). "Marco teórico de evaluación en PISA sobre matemáticas y resolución de problemas". Revista de Educación. Extraordinario 2006, pp.75-294.

Stacey, K. y Groves, S. (1999). Resolver problemas: estrategias (Unidades para desarrollar el razonamiento matemático). Narcea: Madrid (Traducció i adaptació de M^a Luz Callejo)

TAL Team (2001). Children learn mathematics. Freudenthal Institute and National Institute for Curriculum Development.

TAL Team (2005). Young children learn measurement and geometry. Freudenthal Institute and National Institute for Curriculum Development.

Webs:

Currículum i organització. Departament d'ensenyament. Generalitat de Catalunya

<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>